

Sygn. akt I Ns 1236/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2017r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Niemczyk

Protokolant: st.sekr.sąd.M. K.

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2017 roku w Słupsku na rozprawie sprawy

z wniosku **K. F., A. R.**

z udziałem **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w S.**

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia spadkowego

1. Zatwierdza uchylenie się przez K. F. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku przypadającym jej na podstawie ustawy po ojcu J. B., zmarłym w dniu 23.11.2015r. w S., ostatnio stale zamieszkałym w S.;
2. Zatwierdza uchylenie się przez A. R. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku przypadającym jej na podstawie ustawy po ojcu J. B., zmarłym w dniu 23.11.2015r. w S., ostatnio stale zamieszkałym w S.;
3. Nakazuje ściągnąć od wnioskodawczyń K. F. i A. R. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwoty po 50,00 zł (pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem opłat za złożenie oświadczeń spadkowych.

sygn. akt I Ns 1236/16

UZASADNIENIE

W dniu 29.11.2016 roku wnioskodawczynie K. F. i A. R. wniosły o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po swoim ojcu J. B. i wniosły o przyjęcie od nich oświadczeń o odrzuceniu spadku.

W uzasadnieniu podały, że J. B. był zadłużony wobec Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., które to zadłużenie zostało w postępowaniu egzekucyjnym spłacone. Stwierdziły, że względy słuszności przemawiają za uwzględnieniem wniosku, albowiem sprzeczne z zasadami współżycia społecznego jest to, aby spłacały długi swojego ojca.

Postanowieniem z dnia 18.05.2017 roku sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w S.. (k. 24).

Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S., reprezentowana przez radcę prawnego, wniosła o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawczyń solidarnie na rzecz uczestnika kosztów postępowania według norm przepisanych. (k. 34 - 37).

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek podała, że nie wszystkie należności J. B. wobec spółdzielni zostały przez niego spłacone. Należności te dotyczyły zadłużenia w opłatach za lokal mieszkalny przy ulicy (...) w S., które niegdyś

zajmował J. B., i z którego został wyeksmitowany. Należności te zostały zasądzone w nakazach zapłaty wydanych przez Sąd Rejonowy w Słupsku: z dnia 3.07.1996 roku, sygn. Nc 879/96 i z dnia 12.03.1996 roku, sygn. Nc 135/96.

Uczestnik podkreślił, że A. R. wstępnie deklarowała chęć spłaty zobowiązania zmarłego ojca, ostatecznie wycofując się ze złożonego oświadczenia.

W ocenie uczestnika, wnioskodawczyni nie wykazały błędu lub groźby, które umożliwiłyby w przepisany terminie złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym J. B..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12.03.1996 roku Sąd Rejonowy w Słupsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, sygn. akt Nc 135/96, w którym zobowiązał J. B. do zapłaty na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. do zapłaty kwoty 1.956,51 zł wraz z wskazanymi w nakazie zapłaty odsetkami i kosztami.

W dniu 9.05.1996 roku nakazowi zapłaty została nadana klauzula wykonalności.

(dowód: odpis nakazu zapłaty k. 43)

W dniu 3.07.1996 roku Sąd Rejonowy w Słupsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, sygn. akt Nc 879/96, w którym zobowiązał J. B. do zapłaty na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. do zapłaty kwoty 1.248,27 zł wraz z wskazanymi w nakazie zapłaty odsetkami i kosztami.

W dniu 28.08.1996 roku nakazowi zapłaty została nadana klauzula wykonalności.

(dowód: odpis nakazu zapłaty k. 42)

Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Słupsku, sygn. akt II Km 49/98 zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w S. o wyznaczonym terminie opróżniania i opuszczenia przez J. B. lokalu przy ulicy (...) w S. - na dzień 15.04.1998 roku.

(dowód: odpis zawiadomienia k. 44)

W dniu 8.07.2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. w sprawie sygn. akt Km 5586/07 wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Słupsku w dniu 1.04.1998 roku, sygn. akt Nc 169/98, któremu została nadana klauzula wykonalności. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że całe roszczenie egzekucyjne wynikające z tytułu wykonawczego zostało zaspokojone.

(dowód: postanowienie z dnia 8.07.2015 roku k. 4)

J. B. zmarł w dniu 23.11.2015 roku w S..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu k. 6)

J. B. nie sporządził testamentu.

(bezsporne)

K. F. i A. R. dowiedziały się o śmierci ojca J. B., w dacie w której zmarł.

(dowód: przesłuchanie wnioskodawczyń na rozprawie w dniu 28.09.2017 roku, K. F., czas nagrania 00:40:15 - 00:43:32 k. 68; A. R., czas nagrania 00:53:01 - 00:57:32 k. 69)

Około trzech miesięcy przed śmiercią J. B. mówił córkom o tym, że nie posiada zadłużeń.

Po śmierci ojca A. R. była u komornika w S. przy ulicy (...) aby ustalić czy jest prowadzone postępowanie egzekucyjne przeciwko jej ojcu J. B.. Wówczas uzyskała informację o tym, że nie jest prowadzone postępowanie egzekucyjne przeciwko jej ojcu J. B..

(dowód: przesłuchanie wnioskodawczyń na rozprawie w dniu 28.09.2017 roku, K. F., czas nagrania 00:40:15 - 00:43:32 k. 68 wraz potwierdzenie wyjaśnień informacyjnych czas nagrania 00:10:13 - 00:14:34, k. 67; A. R., czas nagrania 00:53:01 - 00:57:32 k. 69)

Pismami z dnia 13.10.2016 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wezwała K. F. do zapłaty kwot wynikających z orzeczenia wydanego w sprawie Nc 135/96 i w sprawie Nc 1934/96.

Pismem z dnia 13.10.2016 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wezwała A. R. do zapłaty kwoty wynikającej z orzeczenia wydanego w sprawie Nc 879/96.

(dowód: trzy wezwania zapłaty z dnia 13.10.2016 roku k. 74)

W dniu 7.11.2016 roku A. R. złożyła oświadczenie o rozłożeniu zadłużenia za mieszkanie przy ulicy (...) w S. dotyczące J. B. na raty po 250,00 zł miesięcznie.

(dowód: odpis pisma k. 45)

W piśmie z dnia 10.11.2016 roku A. R. oświadczyła, że oświadczenie z dnia 7.11.2016 roku złożyła pod presją pracownika, wobec czego cofa to oświadczenie.

(dowód: odpis pisma k. 46)

Na rozprawie w dniu 28.09.2017 roku K. F. i A. R. złożyły oświadczenia o odrzuceniu spadku przypadającym im z mocy ustawy po ojcu J. B..

(oświadczenia spadkowe k. 71)

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek K. F. i A. R. zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy przepisu art. 1015 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

Brak oświadczenia spadkobiercy w terminie określonym w §1 jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Jak stanowi przepis art. 1019 § 1, 2 i 3 Kodeksu cywilnego jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu.

Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły (art. 1019 § 2 w zw. z art. 84 § 1 zdanie pierwsze i § 2 k.c.). Błędem takim nie jest niezajomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2005 r., IV CK 799/04).

Bezsporne w sprawie było to, że wnioskodawczynie K. F. i A. R. w ciągu sześciu miesięcy od dnia dowiedzenia się o tytule powołania, tu liczonego od dnia śmierci ojca J. B., nie złożyły oświadczenia spadkowego.

Sporne było to, czy wnioskodawczynie były w błędzie i czy był to błąd istotny, który uzasadniałby zatwierdzenie przez sąd uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczeń spadkowych o odrzuceniu spadku.

Niekwestionowane przez uczestnika było to, że wnioskodawczynie dowiedziały się o zadłużeniu J. B. wobec spółdzielni w wyniku wezwań do zapłaty z dnia 13.10.2016 roku.

Do czasu otrzymania wezwań do zapłaty wnioskodawczynie podjęły działania zmierzające do ustalenia spadku po zmarłym ojcu. Po śmierci J. B. ustaliły u komornika sądowego, który prowadził za życia ojca postępowanie egzekucyjne, że zadłużenie J. B. było spłacone. Poza tym jak zeznały, ojciec trzy miesiące przed śmiercią nie posiadał zadłużeń.

Brak jakichkolwiek wiadomości o zadłużeniu spadkodawcy w dacie jego śmierci i w ciągu najbliższych sześciu miesięcy uzasadniał niezłożenie przez wnioskodawczynie oświadczeń spadkowych.

Wbrew twierdzeniom uczestnika, nie można wymagać od spadkobierców aby ustalały w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. czy J. B. posiada zadłużenia wobec tej spółdzielni.

Tytuły wykonawcze, na które powołuje się uczestnik zostały wystawione prawie 20 lat przed śmiercią J. B.. Ponadto J. B. wraz z rodziną w chwili śmierci nie mieszkał w lokalu, którego dotyczą zadłużenia około 17 lat.

W tych okolicznościach trudno wymagać od wnioskodawczyń, aby podejmowały działania w spółdzielni, zmierzające do ustalenia czy ich ojciec posiada jeszcze inne niezaspokojone długi.

Informacja, którą wnioskodawczynie powzięły za życia ojca od niego samego o braku zadłużeń, jak również ustalenia poczynione w kancelarii komorniczej po śmierci J. B., pozwalają na przyjęcie, że K. F. i A. R. z należyłą starannością ustalały rzeczywisty stan majątku spadkowego.

Brak wiedzy uzyskanej za życia spadkodawcy, czy też po jego śmierci, świadczącej o tym, że spadkodawca pozostawił zadłużenie, pozwala przyjąć, że wnioskodawczynie K. F. i A. R. były w błędzie co do stanu spadku. Był to błąd istotny, uzasadniający przekonanie, że gdyby posiadały wiedzę o tym zadłużeniu w czasie, gdy nie upłynął termin na składanie oświadczeń spadkowych, złożyłyby oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Nadmienić jedynie należy, że okoliczność ewentualnego nabycia spadku z mocy ustawy spadku z dobrodziejstwem inwentarza, nie niweczy żądania wniosku.

Wobec powyższego sąd na podstawie przepisu art. 1019 § 1, 2 i 3 k.c. w zw. z art. 84 § 1 i 2 k.c. zatwierdził uchylenie się przez K. F. i A. R. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu J. B., o czym orzekł odpowiednio jak w punkcie pierwszym i drugim sentencji postanowienia.

Na mocy przepisu art. 49 ust. 1 pkt. 4 z dnia 28.07.2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2014.1025 t.j.) opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera się od wniosku o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Wnioskodawczynie złożyły oświadczenie spadkowe na rozprawie. Z tego tytułu zobowiązane są do zapłaty kwot po 50,00 zł.

Wobec powyższego sąd na podstawie przepisu art. 49 ust. 1 pkt. 4 z dnia 28.07.2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć od wnioskodawczyń K. F. i A. R. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwoty po 50,00 zł tytułem opłat za złożenie oświadczeń spadkowych, o czym orzekł w punkcie trzecim sentencji postanowienia.